

Impuls 99 vznikl jako občanská iniciativa, kterou v létě 1999 skupina českých intelektuálů vyjádřila svoji starost nad stavem naší země, nad osudem demokracie a svobody, nad úpadkem zájmu občanů o věci veřejné. Naše dějiny jsou plné podobných výzev, apelů, manifestů českých vzdělanců, literátů, umělců a vědců. Je jejich údělem, že se setkají s nelibostí vládců a bývají oceněny až po létech. A tak deset let po převratu, po pádu komunismu, v dobách bizarního politického útvaru zvaného opoziční smlouva, v politickém bezčasí, kdy se společnost octla opět v patové situaci a míra občanské nespokojenosti a otrávenosti dostupovala vrcholu, vznikla výzva k diskusi o dalším směřování společnosti. Nebylo náhodou, že Impuls 99 soustředil ve svých řadách všechny profesory sociologie této země. Moudří vládcí by takovou iniciativu měli uvítat, odborníky vyzvat ke spolupráci, k dialogu, k vypracování prognóz, koncepcí, oponentních a alternativních návrhů. Nic takového se nestalo, Miloš Zeman a Václav Klaus zareagovali odmítavě a zlostně s arogancí sobě vlastní. Jen Václav Havel tuto iniciativu přivítal a jeho žena se stala její signatářkou.

V dnešní době vše probíhá velmi rychle, denně jsme zaplavováni novými a novými informacemi a zapomínání se stává nezbytností. Neuškodí si však po sedmi letech připomenout o co tehdy šlo. Autoři výzvy Impuls 99 konstatovali, že nenastal předpokládaný rozvoj ekonomiky, občanské společnosti a demokracie a stanovili tyto základní úkoly:

1. zajistit naši brzkou a kvalitní integraci do evropských struktur,
2. rozvíjet a kultivovat občanskou společnost a tím přispívat k obnově morálních hodnot. Nutnost překonávat lhostejnost, provincialismus a intoleranci, podporovat občanskou solidaritu a zodpovědnost,
3. pečovat o kulturu vztahů mezi lidmi, usilovat o to, aby společnost získávala přátelštější tvář,
4. rozvíjet právní kulturu, zlepšit fungování justice a zajistit vymahatelnost práva, úctu k zákonům odvozovat z respektu k morálním standardům, nesmiřitelnosti k všudypřítomnosti korupce,
5. pečovat o vzdělanost společnosti jako hlavní předpoklad její dobré budoucnosti, posilovat duchovní potenciál mladé generace.

Jaký to mělo smysl, co se za čtyři roky stalo?

Odpor k evropské integraci představovaný extrémními póly našeho politického spektra, republikány, komunisty a částí ODS byl jasně překonán, uskutečnilo se referendum, ve kterém 77% zúčastněných voličů jasně vyjádřilo svůj proevropský postoj. Mnoho signatářů Impulsu 99 se sešlo v další občanské iniciativě nazvané Ano pro Evropu, země s největší vstoupila do Evropské unie. Základní integrační začlenění naší země do evropských struktur se stalo skutečností.

Rozvoj a kultivování občanské společnosti je dlouhodobý úkol. Stesky na úpadek morálky a zodpovědnosti provázejí člověka asi od té doby co slezl se stromu, ale v dnešní době v české společnosti dosáhly nebývalé míry. Nyní však nejde o bédování starců, údaje o nezaměstnanosti, korupci, statistiky kriminality, spotřeby alkoholu a drog, úbytku obyvatel v důsledku extrémně nízké porodnosti, úmrtnosti na silnicích, ale i takové údaje, že v Praze je většina zemřelých spalena bez obřadu, jsou toho dokladem. Promluva o občanských ctnostech je v naší společnosti stále

velký hazard, ale i na příkladu uklízení hovínek po psech můžeme ukázat, že občanské chování se mění i k lepšímu a že se učíme i tímto zvyšovat pocit své občanské důstojnosti. Na jedné straně se sloveso „moralizovat“ stalo pejorativním označením pro otravování a zdržování na cestě za ziskem. Na druhé straně však vznikly a fungují stovky občanských iniciativ, sdružení, nadací, charit, diakonií, ve kterých občané vedeni altruistickými motivy solidarity pomáhají potřebným, vytvářejí síť lidské dobroty. Chování značné části obyvatel při povodních bylo také nadějí. Před společností se však stále valí neřešený problém romské chudoby, neschopnost většinové společnosti zvládnout či alespoň začít řešit problematiku této menšiny.

Občanská společnost je nerozlučně spjata se svobodou slova a občané jasně zareagovali na útoky politiků proti svobodě novinářů. Podpora a obrana televizních pracovníků v době televizní krize byla nejmasovějším občanským protestem od převratu. Dnešní společnost již jasně ví, že nezávislá média jsou jedním z pilířů demokracie a neustálé pokusy vládnoucích politiků o ovládnutí médií, zejména České televize, vnímá velmi ostře a nelibě. Podobně jako při pokusech o účelovou změnu ústavy, tak i v televizní krizi přispěly akce Impulsu 99 k ochraně demokracie.

Se starostí o svobodu slova a demokracii souvisí starost o tvář naší země. Na jedné straně není pochyb o tom, že tvář naší země se pomalu zlepšuje, zlepšuje se životní prostředí, prodlužuje se střední délka života. Ale už silniční vjezd do vlasti je ostudou, je nepřehlédnutelným setkáním se špalírem kurev, pololegálních trhovců a trpaslíků. Sama diskuse o prostituci je příznačná, řešení spočívá ve fantaziích politiků o tom, jak před daňovými úřady stojí fronty pasáků a holek s daňovým příznáním. Nyní se přeme s Němci, zda je dětské prostituce u nás málo nebo hodně. Množství stupidních reklam podél silnic, pornografie v každém novinovém stánku, arogance podvodných zbohatlíků ničících krajinu výstavbou odpudivých haciend nazývaných *české podnikatelské baroko*, to vše svědčí o síle peněz a slabosti ducha. Dobrou zprávou je zvyšující se citlivost společnosti k nejružnějším formám diskriminace, k diskriminaci žen na pracovištích, k domácímu násilí, dobrou zprávou je činnost úřadu ombudsmana.

V oblasti vymahatelnosti práva dochází po období nazývaném právní bezvědomí k pomalým změnám k lepšímu. Zdá se, že extrémní nárůst kriminality se zastavuje. Občané jsou občas šokováni trestnou činností policistů, ale současně oceňují těžkou práci a úspěchy policie. Řada soudců se stává hrdiny všedních dnů a řada nejkřiklavějších trestných činů je trestána. Na soudech však stále leží hory nevyřízených spisů, tisíce odsouzených nenastupují do vězení a kdo ještě nebyl vykraden, brzy se dočká. Před problémem korupce se politici tváří tak bezradně, že občané nevěří, že by chtěli vůbec něco řešit.

Problematika školství je trvalým úkolem, stále přetrvává riziko, že v moderním světě budeme zaostávat, neboť nevkládáme do školství, vědy a rozvoje techniky dostatečné prostředky. Situace na vysokých školách se mění pomalu, výuka nestačí požadavkům praxe. Na druhé straně je třeba konstatovat, že v oblasti středního školství došlo ke znatelnému zkvalitnění výuky i atmosféry, že se vytvořila skupina mladých středoškolských učitelů, kteří ve školství zůstali z vnitřní morální motivace a jsou příkladní svým zaujetím. Vznikla generace počítačově a internetově gramotných občanů, kteří již dnes žijí v globální informační síti, v myšlenkovém prostoru ve kterém provincialismus, intolerance a xenofobie nemá místo.

Jeden impuls končí, signatáři označovaní svými odpůrci za „chronické podepisovače“ přijímají toto označení jako pochvalu. Vědí, že popisovat a analyzovat stav věcí veřejných, zveřejňovat své názory není jen jejich právem, ale je jejich

chronickou povinností. Budování spravedlivé demokratické občanské společnosti je úkol trvalý, nastávají však úkoly nové. Skupina mladých lidí, označovaných „studenti I 99“, dostudovala a stává se novou generací českých vzdělavců, novinářů, politologů, sociologů, mnozí z nich s kvalitní zahraniční zkušeností. Žijeme v globalizujícím se světě, součástí tohoto procesu je naše integrace do evropských struktur. Před námi je otevření hranic i možností, tvrdá konkurence i výzva dokázat, že naše země bude důstojným partnerem ostatních evropských národů a států. Signatáři výzvy Impuls 99 byli vždy eurooptimisty.